

8/12

*i*rizpena Euskadiko Agiritegien
Lege Proiektuari buruzkoa

Bilbon, 2012ko maiatzaren 25ean

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

*i*rizpena 8/12

I.- SARRERA

2012ko apirilaren 16an, Kultura Sailaren idazkia jaso zen Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean, *Euskadiko Agiritegien Lege Aurreproiektuari* buruzko txostena eskatzeko, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen ekainaren 27ko 9/1997 Legearen 3.1.a) artikuluan ezarritakoarekin bat etorritz.

Araua helburua da “*Agiriak eta Agiritegiak Administrazio Sistemak kudeaketa bultzatzea eta normalizatzea; dokumentazioaren kontserbazioa eta zabalkundea bermatzea eta herritarrek horiek askatasunez eskuratzea; agiri publikoen titularren eskubideak eta betebeharrak ezartzea; Euskadiko Agiritegien Sistemaren egitura, antolaketa eta kudeaketa araupetzea eta Euskadiko ondare publikoa eta pribatua babesteko, aberasteko eta ezagutarazteko oinarriak ezartzea*” (1. art.).

Berehala igorri zitzaion ale bat Batzordearen osoko bilkurako kide guztiei, proposamenak eta iritzia eman ditzaten eta Lan Batzordeari helaraz diezazkioten, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen Funtzionamenduaren Arautegian ezarritakoaren arabera. 2012ko maiatzaren 9an, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordea bildu zen, eta hartutako erabakiez gain, Irizpen Proiektu hau eman da, Batzordearen osoko bilkuraren irizpenpean jartzeko eta a 2012ko maiatzaren 25ko Euskal GABaren Osoko bilkurara helarazi den, eta, bertan, aho batez onetsi zen.

II.- EDUKIAREN LABURPENA

Euskadiko Agiritegien Lege Aurreproiektuak zioen azalpena, 6 kapitulutan bildutako 39 artikulua, 3 xedapen gehigarri, 2 iragankor, xedapen indargabetzaile bat eta azken xedapena ditu. Laburbilduz, eduki hau du.

ZIOEN AZALPENAK

I. KAPITULUA. - XEDAPEN OROKORRAK

1. artikulua. Xedea.
2. artikulua. Aplikazio-eremua.
3. artikulua. Definizioak

II. KAPITULUA.- AGIRIAK ETA AGIRI ETA AGIRITEGI PUBLIKOAK ADMINISTRATZEKO SISTEMAK

4. artikulua. Agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemen ezaugarriak
5. artikulua. Agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemen pertsonala
6. artikulua. Agiri publikoak
7. artikulua. Agirien egiazkotasuna eta osotasuna
8. artikulua. Agiriak ebaluatzea eta hautatzea
9. artikulua. Administrazio izapideen sistemen inbentarioa
10. artikulua. Agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemak
11. artikulua. Funtzioak administrazioen eta kargu publikoen artean eskualdatzea
12. artikulua. Agiri elektronikoen ezaugarriak eta funtsezko berezitasunak
13. artikulua. Agiri elektronikoak hautatzea eta gordetzea
14. artikulua. Agiriak eta agiritegiak administratzeko funtzio espezifikoak agiri elektronikoei dagokienez

III. KAPITULUA.- EUSKADIKO AGIRITEGIEN SISTEMA

1. atala. Euskadiko agiritegien sistema

15. artikulua. Definizioa
16. artikulua. Kideak
17. artikulua. Euskadiko Agiritegien Kontseilua
18. artikulua. Euskadiko agiritegien sistemaren kudeaketa
19. artikulua. Agiriak Ebaluatzeko, Hautatzeko eta Eskuratzeko Batzordea (AEHEB)
20. artikulua. Euskadiko agiritegien sisteman txertatzea. Betebeharrak eta ondorioak

2. atala. Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala

21. artikulua. Definizioa

22. artikulua. Funtzioak

3. atala. Tokiko administrazioko agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemen pertsonala

23. artikulua. Tokiko administrazioko agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemak

24. artikulua. Baliabideen mankomunitatea

IV. KAPITULUA. - DOKUMENTU ONDAREA

25. artikulua. Kontzeptua eta eraketa

26. artikulua. Dokumentu Ondarearen adierazpena

27. artikulua. Lehentasunez erosteko eta atzera egiteko eskubideak

28. artikulua. Agiritegi pribatuak

29. artikulua. Titularren betebeharrak

30. artikulua. Dokumentu Ondare kalifikatua

8/12

V. KAPITULUA. - DOKUMENTAZIOA ESKURATZEA

31. artikulua. Agiri publikoak eskuratzeko eskubidea

32. artikulua. Agiri publikoak eskuratzeko eskubidearen mugak

33. artikulua. Eskuratzeko araubide orokorraren salbuespenak

34. artikulua. Eskuratzeko prozedura

35. artikulua. Agiriak eskuratzearen arloko ebazpenen kontra egitea

VI. KAPITULUA. - ZIGOR ARAUBIDEA

36. artikulua. Administrazio arau-hausteak

37. artikulua. Zehapenak

38. artikulua. Preskribatzea

39. artikulua. Kalte-ordainak ematea

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehena. Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionalera aldatzea

Bigarrena. Tokiko erakundeen agiritegien zerbitzuak

Hirugarrena. Agiritegi eta agiri kalifikatuen funtsen erregistroa

XEDAPEN IRAGANKORRAK

Lehena. Araubide iragankorra

Bigarrena. Administrazio izapideen sistemen inbentarioa eta erregistroa

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

AZKEN XEDAPENA

XIOEN AZALPENA

Garapen teknologikoa eta digitala XXI. mendearen ezaugarri nagusienetako bat da. Eta horren agertokirik gustukoena dokumentuei dagokiena da. Gizarteak oro har gero eta parte-hartze handiagoa du eta gero eta protagonismo handiagoa du era guztietako agiriak sortzeko eta kudeatzeko edota, hala denean, gordetzeko. Dela kultur kezka bat adierazteko, dela komunikatzeko moduez izateko, dela azken finean administrazioekin elektronikoki harremanetan izateko.

Soilik administrazioaren arloan, paradigma berria dela esan dezakegu, eta hankaz gora jartzen ari da, batzuetan ohartu gabe, bai barne funtzionamendua bera ,bai herritarrari eskaintzen zaizkion zerbitzuen modua eta edukia.

Horrek guztiak zuzeneko isla du agiritegiko agiriak sortzeko, kudeatzeko, gordetzeko edo kentzeko moduan, gehientsuenak elektronikoak. Baina paradigma berri hori, berebiziko garrantzia badu ere, askoz garrantzitsuagoa den beste baten aldi berean doa: gizarteak bere iragana eskuratzea eskatzen du eta, agiritegia inoiz baino gehiago erabiltzen da. Memoria terminoak, berriz, gero eta garrantzi handiagoa du gizarte kontzientzia kolektiboan.

Herri administrazioek ezin eman diezaiekete bizkarra erronka berri horiei. Batetik, gizarte teknologikoak eta ingurune digitalak ikaragarritzko garapena izan dute, hain zuzen administrazio elektronikoa izendatu dugun horretan. Bestetik, bereziko hauskorra den ingurunean dago administrazio horren

lekukotasunak egoki gordetzea bera, baita aurreko garaietan sortutako dokumentuak ere.

Euskadiko Autonomia Estatutuan, estatuaren titularitatekoak ez diren ondare historikoa eta agiritegiak Euskadiko Autonomia Erkidegoaren eskumen eskusiboak direla aintzatetsi da. Halaber, Lurralde Historikoen Legeak gure lurralde eremuan duen eskumenen banaketarekin bat etorriz, foru erakundeei dagokie beren titularitateko agiritegien eskumen eskusiboa.

Esparru horren barruan, lehen aldiz ezarri zuen dokumentu ondarea Euskal Kultur Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legeak batetik, eta Agiritegien Zerbitzuarena eta Agiritegien Sistema Nazionala bestetik. Dagoeneko testu zaharkitua, eta Kultura Sailak, kultur ondarearen eremuan dagoeneko museoen eta liburutegien sektoreak araututa, orain Euskadiko dokumentu ondarea eta agiritegiak araupetzea bultzatzen du. Hartara, 1990eko Legearen kapitulu egokiak indargabetu ditu.

Helburu handizaleak dira. Lehenik eta behin, helburua ez da soilik dokumentu eta agiritegien kudeaketako zenbait administrazio jardun arautzea. Arloa araupetu nahi da, harago doan araudia ezarri, hemendik aurrera bizkor gertatzen ari dena arautzeko; izan ere, hori administrazio elektronikoa edo digitala dela esan dugu dagoeneko.

Erronka horri erantzuteko, konplexua izan arren, ez dira horrelako araudietan ohikoagoak diren gaiak ahaztu behar hala nola agirien eta agiritegiko zerbitzuen kudeaketa bateratzearekin eta normalizatzearekin lotutakoak, kudeaketa eraginkorra eta egokia bermatzen dituen arkitekturako agiritegien sistema bat bideratzea edo etengabeko baliorik ez duen dokumentazioa ebaluatzeko, hautatzeko eta garbitzeko politika bizkorrak garatzea.

I. KAPITULUA: XEDAPEN OROKORRAK (1. ARTIKULUTIK 3. ARTIKULURA)

Arauren helburua da Agiriak eta Agiritegiak Administrazio Sistemak kudeaketa bultzatzea eta normalizatzea; dokumentazioaren kontserbazioa eta zabalkundea bermatzea eta herritarrek horiek askatasunez eskuratzea;

agiri publikoen titularren eskubideak eta betebeharrak ezartzea; Euskadiko Agiritegien Sistemaren egitura, antolaketa eta kudeaketa erregulatzea eta Euskadiko ondare publikoa eta pribatuak babesteko, aberasteko eta ezagutarazteko oinarriak ezartzea.

Bi aplikazio-eremu nagusi zehaztu dira: herri administrazioak eta dokumentu ondarea, hots, etengabeko balioa duten agiri publikoak eta pribatuak eta mugagabe gordetzen direnak. Halaber, lurralde historikoak eta Kultura Ministerioaren menpeko agiritegiak araupetze horretatik kanpo daudela argitu da.

Azkenik, araua irakurtzeko eta araupetzen dituen eremuak argitzeko erraztasunak emateko definizio teknikoen multzoa dakar kapitulu honek.

II. KAPITULUA: AGIRIAK ETA AGIRI ETA AGIRITEGI PUBLIKOAK ADMINISTRATZEKO SISTEMAK (4. ARTIKULUTIK 14. ARTIKULURA)

Sistema ezarri eta mantendu beharko dute agiri eta agiritegi publikoak administratzeko sistemek, baita ondoren dokumentu ondarea sortzen dela bermatu ere. Horretarako, jarduteko hiru fase aurreikusten dira: Sortzea, abiaraztea eta gordetzea. Administrazio sistema horien pertsonalari dagokionez, kudeaketa profesionala eta eraginkorra aurreikusten du legeak bere aldetik.

Ondoren, agiri publikoak definituko dira: araua aplikatzen deneko eremuko herri administrazioek bere eginkizunak betetzean sortu, jaso edo lortutako agiriak dira, eta agirion egiazkotasuna eta osotasuna arautzen da, baita horien ebaluazioari eta hautaketari dagozkion alderdiak ere. Horretarako, agiriak Ebaluatu, Hautatu eta Eskuratzeko Batzordea sortzea aurreikusten da arlo horretan arlo anitzeko kide anitzeko organo gisa.

Administrazioek beren izapideetan erabilitako aplikazio eta sistema informatiko guztiak inbentarioan sartu eta baliozkotu behar dira, eta administrazio horiek agiriak eta agiritegiak administratzeko sistema eduki beharko dute, teknikari egokiekin eta agirien bizitza osoko zikloa eta horiei dagozkien alderdi guztiak kudeatzen dituen zuzendaritza eta plangintza

organo guztiekin. Herri administrazioek, halaber, bermatu egin behar dute agiri elektronikoak fidagarriak, egiazkoak, osoak eta eskuragarriak direla, eta horien ordena eta kokapena kudeatu behar dute, baita ingurune seguruetan gordetzea ere.

Agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemen funtzio espezifikoaren artean, hauexek daude: plangintzakoak; agiriak fidagarriak eta egiazkoak direla bermatzea; koordinatzea, ebaluatzea eta hautatzea; elkarreraginkortasuna bermatzea eta espedientearen unitatearen printzipioa bermatzea.

III. KAPITULUA: EUSKADIKO AGIRITEGIEN SISTEMA (15. ARTIKULUTIK 24. ARTIKULURA)

8/12

Lehenik eta behin, sistema araupetzen da, hain zuzen honela definitua: EAEko agiritegiak kudeatzearen arloan diharduten agiriak eta agiritegien zerbitzuak administratzeko sistemak, kideen arteko lankidetzara esparrutzat hartuta; kide horiek banan-banan aipatzen dira (16. artikulua).

Euskadiko Agiritegien Kontseilua sortu eta araupetu da sistema koordinatzeko, kontsultak egiteko eta aholkuak emateko organo gisa, eta ezarritakoaren arabera, Agiriak Ebaluatu, Hautatu eta Eskuratzeko Batzordea (AEHEB) izango da EAEko herri administrazioek sortutako agiri tipologiak, dokumentu serieak eta agiriak ebaluatzeko organo espezializatua. Ondoren, Euskadiko Agiritegien Sistemaren sartzek dakartzan ondorioak eta betebeharrak araupetzen dira.

Bigarrenik, Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala sortu da Euskadiko dokumentu ondarea gorde, kontsultak eta ikerketak egin eta agiriak ezagutarazteko zentro gisa, agiriaren euskarria edozein dela, eta haren funtzio zehatzak araupetzen dira.

Azkenik, gogoratu behar da udalerriak eta tokiko administrazioeko beste erakunde batzuk Euskadiko agiritegien sistemaren barruan daudela eta, beraz, nahitaez bete behar dute araua haiei dagokienean. Hartara, nahitaez izendatu behar da agiriak eta agiritegien zerbitzua administratzeko sistemaren arduraduna 10.000 biztanletik gorako udalerrietan. Halaber, ezarritako

tamainakoak baino txikiagoak diren udalerriek legea betetzeko beharrezko baliabideak mankomunatzeko aukera ere aurreikusi da.

IV. KAPITULUA: DOKUMENTU ONDAREA (25. ARTIKULUTIK 30. ARTIKULURA)

Ezarritakoaren arabera, beste edozein administraziok, erakundek, pertsona fisikok edo juridikok bere funtzioak edo eginkizunak EAEn betetzean sortutako edo jasotako balio iraunkorreko agiritegi funtsen eta agirien multzoak osatuta dago Euskadiko dokumentu ondarea, agirion titularitatea eta egungo edo geroko kokalekua edozein direla ere. Halaber, Euskadiko dokumentu ondarearen barruan daude elizaren, sindikatuen eta enpresetako beste erakunde batzuen eta kultur erakunde, elkarte eta fundazioen agiriak eta agiritegiko funtsak.

Ondoren, agiria edo funtsa dokumentu ondare izendatzeko arauak eta Eusko Jaurlaritzak horien gainean lehentasunez erosteko eta atzera egiteko erabil ditzakeen eskubideak araupetzen dira, baita agiritegi publikoei dagozkien alderdiak ere; izan ere, Euskadiko agiritegien sisteman sartu ahal izango dira integraziorako hitzarmen baten bidez, eta arau honetan azaltzen diren titularrentzako zenbait betebeharrak sortzen dira.

Era berean, dokumentu ondareko agiritegiko funtsak eta agiriak kalifikaturiko kultu ondareak izango direla ezarri da, eta babes araubide berezia izango dute. Gainera, kalifikaturiko agiri eta agiritegiko funtsen erregistroa sortu da

V. KAPITULUA: AGIRIAK ESKURATZEA (31. ARTIKULUTIK 35. ARTIKULURA)

Pertsona fisiko edo juridiko orok agiri publikoak eskura ditzakeela esaten da, agirien data, euskarria eta kokalekua edozein direla ere, salbu eta estatuko oinarrizko legeriak eta lege honek berak ezarritako kasuak. Agiriok eskuratzeko baimenik ematen ez bada, zioak dituen ebazpena eman beharko da. Ondoren, agiriak eskuratzeko eskubidearen muga horiek ezarriko dira, zenbait salbuespenekin, eta ondoren agiriak eskuratzeko jardunbidea deskribatuko da.

VI.KAPITULUA:ZIGORARAUBIDEA(36.ARTIKULUTIK39.ARTIKULURA)

Euskal Kultur Ondareari buruzko Legean oro har ezarritakoez gain, administrazio arau-hausteen multzoa ezarri da, arau-hausteen larritasunaren arabera sailkatuak. Ondoren, arau-hausteen arabera ezartzen dira zehapenak, eta esaten denez, zehapen horiek mailakatzeko, honako hauek kontuan hartuko dira: gertaeren larritasuna, eragindako kaltea, lortu nahi zen onura ekonomikoa, kaltearen eragina, kaltea berehala konpontzea, berrerortzea eta arau-hauslearen inguruabarrak. Era berean, arau-hausteen preskribatzea eta eragindako kalteak (horrelakorik balego) konpontzearen inguruak araupetzen dira.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

8/12

Arauan urtebeteko epea ezarri da Euskal Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioiko Agiritegien Sistemak, Agiritegi Historiko Nazionala martxan jartzen denetik hasita, bertara lekuz aldatzeko haren eskuetan dauden dokumentu ondareko agiriak eta agiritegiko funtsak.

Halaber, tokiko erakundeen agiritegi zerbitzuek hiru urteko epea dute legea erabat betetzeko, legea indarrean sartzten denetik zenbatzen hasita.

Azkenik, gobernuak sei hileko epea du agiritegi funtsen eta agiri kalifikatuen erregistroari publizitatea emateko, araua indarrean sartzten denetik zenbatzen hasita.

XEDAPEN IRAGANKORRAK

Esandakoaren arabera, Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala martxan jarri arte Euskadiko Dokumentu Ondarearen Zentroari (Irargi) dagokio haren funtzioak betetzea, eta legea indarrean sartu eta urtebeteko epea dute, legeak ukituriko administrazio eta erakunde guztiek beren administrazio izapidetze sistemen eta aplikazioen inbentarioak jasotzen hasteko, eta horretarako, erregistro bat sortuko du gobernuak.

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

Legeak beren-beregi indargabetzen ditu Euskal Kultur Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen III. tituluko VI. kapitulua eta IV. tituluko I. kapitulua.

III.- OHARBIDE OROKORRAK

1. ARAURI BURUZKO BALORAZIO OROKORRA

Gure irizpenpean jarri da Euskadiko Agiritegien Legearen aurreproiektua. Honako hauek araupetzen ditu aurreproiektuak: agiri publikoak, horiek administratzeko eta artxibatzekeo sistemak, Euskadiko Agiritegien Sistema, Agiritegi Historiko Nazionala eta Administrazio Orokorreko Agiritegien Sistema, baita dokumentu ondareari eta agiriak eskuratzeko eskubideari dagozkionak ere. Halaber, herritarrek agiritegiko agiriak eskuratzeko eta kontsultatzeko duten oinarritzko eskubidea bermatu nahi du, eta ez soilik balio historikokoak, baizik eta batez ere administrazio kudeaketaren beraren ondoriozkoak, zerbitzu publikoaren beste alderdi bat denez.

Lehenik eta behin, garai berrietara egokitzeko ahaleginak balioesten ditugu, zeren eta egungo araudia gainezka eta zaharkituta baitago dokumentazio elektronikoak metaka sortzen direla-eta.

Era berean, esan behar dugu araua egiteko prozesuak berak egiaztatu egiten duela kalitatezko lan profesionala antzeko arloak araupetzerakoan; izan ere, konplexuak eta garrantzi publiko handikoak dira. Eta, gure ustez, berebiziko garrantzia du araudia ez soilik "balio historiko"ko dokumentazioaren ikuspegitik lantzeak; araupetzearen barruan "*administrazio kudeaketaren beraren ondoriozko agiriak*" ere sartu beharko lirateke.

Zioen azalpenean bertan azaltzen denez, administrazio funtzionamenduaren paradigma berriarekin eta herritarrei garapen teknologikoaren ondoriozko zerbitzuak eskaintzearekin batera (hain zuzen ere "administrazio elektronikoa" deritzona), berebiziko garrantzia du agiritegiak araupetzerakoan "*herritarrek*

agiritegiko agiriak eskuratzeko eta kontsultatzeko duten oinarrizko eskubidea" erabiltzen dela babestea eta horretarako bidea ematea, 32. artikulutik 35. artikulura bitartean egiten den bezala.

Ildo horretan, datu pertsonalen babesa bermatu beharra azpimarratu nahi genuke. Nahiz eta legeak hala ezarri hainbat idatz-zatitan, titularitate publikoko agiriak eta agiritegiak administratzeko zerbitzuetarako laguntza teknikorako kontratazioen posibilitatea (10. artikulua) dela-eta, 10.2.) arreta handiz jokatu beharko litzateke arlo honetan.

Bestalde, esan behar dugu araudia zelanbait nahasgarria iruditzen zaigula berebiziko garrantzia duten zenbait arlotan hala nola Euskadiko Agiritegien Sistemaren deskripzioa (15. artikulua eta hurrengoak), hurrengo atalean azalduko dugunez, edo arauaren aplikazio-eremuari dagokionez (2. art.). Ildo horretan, hauxe ezarri da 2.3. artikuluan: *"lurralde historikoetako herri administrazioak eta Estatuaren administrazioaren menpekoak lege honen aplikazio-eremutik kanpora gelditzen dira"*. Hala ere, egia da ere artikulua berak ezarritakoa, hots, legea honako hauei aplikatu dakiekeela, legearen 1.c) idatz-zatiaren arabera: *"Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako lurralde historikoetako foru administrazioei eta haien entitateei edo erakundeei, aplikatu behar zaien legeriari kalterik egin barik"*.

Azkenik, arau proiektuaren gaineko balorazio ekonomikoaren falta sumatzen dugu; araua aplikatzeak aurrekontuetan izan dezakeen eragina hartu beharko litzateke aintzat, baldin eta kontuan hartzen badugu, esate baterako, agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemak nahitaez eduki behar dutela bere eginkizunak betetzeko nahikoa teknikari (5. artikulua); are gehiago: tokiko administrazioak direnean ere bai (23 eta 24. artikulua).

2. EUSKADIKO AGIRITEGIEN SISTEMA

Lege Aurreproiektuaren III. Kapituluak (15. artikulua eta hurrengoak) Euskadiko Agiritegien Sistema araupetzen du (hemendik aurrera EAS). 16. artikuluan, metaka aipatzen dira EASren barruko erakundeak, eta nahasgarria da horien erlazio hierarkikoen gaineko interpretazioa. Gainera, hiru agiritegi probintzialak ez sartzearen falta sumatzen dugu; izan ere, horien gaineko

eskumena berriki jaso du Euskadiko Autonomia Erkidegoak.

Zehazkiago, zortzi kide nagusi aipatzen dira 16.1. lerroaldean:

- a) Eusko Jaurlaritzaren Kulturaren arloko sail eskuduna.
- b) Euskadiko Agiritegien Kontseilua.
- c) Agiriak Ebaluatzeko, Hautatzeko eta Eskuratzeko Batzordea (AEHEB).
- d) Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala
- e) Euskadiko Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioen Agiritegien Sistema, Euskadiko Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioaren Agiritegiaren Sistemaren antolakuntzari eta funtzionamenduari buruzko uztailaren 22ko 174/2003 Dekretuak arautua.
- f) Euskadiko Tokiko Administrazioaren Agiritegiaren Zerbitzuak eta Sistemak.
- g) Euskal Herriko Unibertsitatearen Agiritegien Sistema eta Zerbitzua.
- h) Eusko Legebiltzarraren, Arartekoaren eta Herri Kontuen Euskal Auzitegiaren Agiritegien Sistemak eta Zerbitzuak.

Ondoren, 16.2. lerroaldean azaltzen denez, EASren barruan sartzen dira foru administrazioen menpeko agiritegi sistemak eta zerbitzuak ere, baita Estatuaren Administrazio Orokorra EAEn dituenak ere, bakoitzari dagokion legeria espezifikoki kalterik egin barik.

16.3. lerroaldean, jabetza pribatuko agiritegi zerbitzuak edo funtsak EASn sartzeko aukera onartzen da, hala gitea eskatzen dutenean.

Oharbide hauen lehen atalean aurreratu dugunez, egungo idazketa nahasgarria da; izan ere, badirudi berdinetsi egiten dituela Eusko Jaurlaritzaren sail bat – kulturakoa- eta Agiritegi Sistema bat – egun martxan dagoen EAEko herri administrazioak eta Justizia eta Herri Administrazio Sailak kudeatzen duena (eta horren menpe dago, adibidez, egoitza Gasteizen duen Euskadiko Agiritegi Orokorra)- eta legeak berak sortutako agiritegi zentro bat –Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala, aldi berean Kultura Sailaren menpekoa-.

Horregatik, **16. artikuluko lehen lerroaldea beste modu batez idaztea proposatzen da:**

16. artikulua. Kideak:*1. Hauexek daude Euskadiko Agiritegien Sistemaren barruan:*

- a) Eusko Jaurlaritzaren titularitatea edo zuzeneko kudeaketa duten agiritegien sistemak eta zerbitzuak, betiere Eusko Jaurlaritzaren sailen bitartez, hauexek barne: administrazio instituzionalekoak, erakunde autonomiadunak, zuzenbide pribatuko izakin publikoak eta Eusko Jaurlaritzarekin lotutako sozietate publikoak.*
- b) Euskadiko Agiritegien Kontseilua.*
- c) Agiriak Ebaluatzeko, Hautatzeko eta Eskuratzeko Batzordea (AEHEB).*
- d) Euskadiko Tokiko Administrazioaren Agiritegiaren Zerbitzuak eta Sistemak.*
- e) Euskal Herriko Unibertsitatearen Agiritegien Sistema eta Zerbitzua.*
- f) Eusko Legebiltzarraren, Arartekoaren eta Herri Kontuen Euskal Auzitegiaren Agiritegien Sistemak eta Zerbitzuak.*

8/12

Hala, Euskadiko Autonomia Erkidegoko Herri Administrazioaren dokumentuak artxibatze sistema, uztailaren 22ko 174/2003 Dekretuaren bidez sortua, sistema orokorraren barruan sartzen da (EAS), eta sistema horretan, Euskadiko Agiritegien Kontseilua da Euskadiko herri administrazioen agiritegien sistema eta zerbitzu guztietan agiritegien arloan ezarri beharreko politikak koordinatzeko organoa.

Bestalde, arestian esan bezala, ez dago ekainaren 142/2011 Dekretuaren bidez EAeri iaz transferitutako agiritegi historikoei buruzko aipamenik (egoitza Bilbon, Oñatin eta Gasteizen). Hiri agiritegi horiek funtsezko eginkizuna bete dezakete EASren egituraketan, Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionalarekin batera, bitarteko materialak eta teknikoak eta giza baliabideak ematen baitzkie. Beraz, komeni da hiru zentro horiek beren-beregi sartzeari Legean, baita EASren barruan dituzten eskumenak eta eratzikipenak zehaztea ere.

Horrenbestez, III. Kapituluaren 2. atala berritzea proposatzen da, bieki buruzkoa izan dadin: Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionalari nahiz hiru Agiritegi Historiko Probintzialesi buruzkoa. **Hiru artikulua berri gehituko lirateke: 23, 24 eta 25.**

2. atala. Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionala eta Agiritegi Historiko Probintzialak.

(...) 23. artikulua. Agiritegi Historiko Probintzialen Funtzioak.

1. Arabako (egoitza Gasteizen), Bizkaiko (egoitza Bilbon) eta Gipuzkoako (egoitza Oñatin) Agiritegi Historiko Probintzialak estatuaren titularitateko zentroak dira, eta horien kudeaketa Autonomia Erkidegoak egiten du ekainaren 28ko 142/2011 Dekretua baliatuta. Dekretu horren bidez, Transferentzien Batzorde Mistoari buruzko 2011ko ekainaren 22ko Akordioa onetsi da, estatuaren titularitateko agiritegien kudeaketaren arloko irailaren 28ko 3069/1980 Errege Dekretuaren bidez Euskal Autonomia Erkidegoari eskualdaturiko Estatuaren Administrazioaren funtzioak eta zerbitzuak handitzearen gainekoa.
2. Eusko Jaurlaritzaren kulturaren arloko sail eskudunari dagokio agiritegi probintzialak kudeatzea.
3. Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionalarekin bezala, eginkizun nagusia da Euskadiko Dokumentu Ondareko agiritegiko funtsak eta agiriak babestea, gordetzea eta ezagutaraztea, hain zuzen Lege honek arauturikoaren arabera.

24. artikulua. Agiritegi Historiko Probintzialen Funtzioak.

1. Euskadiko lurralde historikoetan sortutako ehun urtetik gorako notario dokumentazioa biltzea, etengabe gordetzea eta ezagutaraztea, aplikatu beharreko araudi espezifikoarekin bat etorritz.
2. Estatuaren Administrazio Orokorrak lurralde historikoetan sortutako dokumentazioa biltzea, gordetzea eta ezagutaraztea, Administrazio Zibilaren Agiritegi Orokorra sortzeari buruzko maiatzaren 8ko 914/1969 Dekretuan ezarritakoarekin bat etorritz. Horretarako, bitarteko agiritegiaren funtzio bikoiztea administrazio balioa dokumentatzeko, eta agiritegi historikoaren funtzioa etengabe gordetzeko.

3. *Etengabe gordetzea gordailuan dohaintzan emandako edo entregatutako dokumentu funts publikoak edo pribatuak, eta gordailu-emailearekin edo dohaintza-emailearekin adostutakoaren arabera ezagutaraztea.*
4. *Hala denean, dokumentuen ondarearen eta agiritegiaren gaineko politika publikoen bilakaeraren arabera eratzikitzen zaizkien bestelako funtzioak.*

25. artikulua. Jarduketan koordinazioa

1. *Eusko Jaurlaritzaren kulturaren arloko sail eskudunak Euskadiko Agiritegi Historiko Nazionalaren eta Agiritegi Historiko Probintzialen jarduketa koordinatuko du, halako moldez non jarduketa osagarria eta lankidetzarakoa izango baita. Bereziki, lankidetzari hori bermatuko du funtsak biltzeko, eskuratzeko eta gordetzeko jarduketetan: dokumentazioaren erreproduktzioa, zabalkunde zientifikoko eta kultur dibulgazioa egitarauetan: baita publikoarentzako hainbat prestakuntza jarduketatan ere.*
2. *Era berean, Eusko Jaurlaritzaren kulturaren arloko sail eskudunak metodologia komuna ezarriko du zentroetan gordetako dokumentu funtsak azaltzeko eta baloratzeko, eta interneten bidezko zabalkunde komunaz izaten saiatzen da.*

8/12

IV.- OHARBIDE ESPEZIFIKOAK

7.2. art. Agirien egiazkotasuna eta osotasuna

Atal honetan esaten denez, “agiri publikoak herri jabariko ondasunak dira, eta ezin besterendu daitezke, edo traba, bahitura edo kargapean jarri, ezta preskribitzearen zioz eskuratu ere”.

Gure ustez, preskribatzeari dagokionez, zehaztu egin beharko litzateke eskuratzeko edo usukapio preskribatzea esan nahi dela.

10.1. artikulua. Agiriak eta agiritegiak administratzeko sistemak

Atal honen h) eta i) idatz-zatietan, “*erakundearen beharrak*” eta “*erakunde bakoitzaren politikak*” aipatzen dira, hurrenez hurren. Gure ustez, “erakunde” hitzaren erabilera nahasgarria da eta, beraz, idatzitakoa berrikustea gomendatzen dugu.

17.4. artikulua. Euskadiko Agiritegien Kontseilua

Lege Aurreproiektuan ezarritakoaren arabera, Euskadiko Agiritegien Kontseiluaren eraketa eta funtzionamendua “*arauen bidez araupetuko da, eta Euskadiko Agiritegien Sistemaren barruan dauden sistemen, organoen eta zentroen ordezkarien presentzia bermatzen da, baita agiritegien esparruan ospea duten elkarteen, erakundeen eta pertsonalitateen presentzia ere, betiere emakumeen eta gizonen berdintasunezko presentzia errespetatuz*”.

Emakumeen eta gizonen berdintasunezko presentziari dagokionez, Batzorde honek uste du terminorik egokienak, kasu honetan ere, presentzia hori bermatzea izan behar duela, eta ez errespetatzea

V.- ONDORIOA

EGABk egokitzat jotzen du Euskadiko Agiritegiaren Lege Aurreproiektua izapidetzea, betiere organo aholku-emaile honetan egin dituen oharbideekin.

Bilbon, 2012ko maiatzaren 25ean

Presidente O.E.
Juan María Otaegui Murua

Idazkari Nagusia
Francisco José Huidobro Burgos

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

©Argitalpena: EEGAB

Gran Vía 81, 7. solairua
48011 Bilbao. Bizkaia
www.cesvasco.es

Maketazioa: EEGAB

Inprenta: Gestingraf

Lege Gordailua: BI-1019-12